

Balíček .deb (Debian Software Package)

.deb je standardní formát pro distribuci a instalaci softwaru v operačních systémech založených na Debianu. Tento formát byl vyvinut tak, aby automatizoval proces instalace, aktualizace a odstraňování aplikací při zachování integrity systému.

1. Anatomie .deb souboru

Ačkoliv se navenek tváří jako jeden soubor, technicky jde o **ar archiv**, který v sobě ukrývá tři základní části:

- **debian-binary:** Malý textový soubor obsahující verzi formátu balíčku (aktuálně 2.0).
- **control.tar.gz:** Obsahuje metadata. Jsou zde skripty, které se spouštějí před/po instalaci, a soubor `control`, který definuje název balíčku, verzi, autora a především **závislosti**.
- **data.tar.gz:** Obsahuje samotné soubory aplikace (binárky, ikony, manuálové stránky), které budou rozbaleny do příslušných systémových adresářů (např. `/usr/bin/`).

2. Správa závislostí

Jednou z největších výhod (i výzev) formátu .deb je systém závislostí. Balíček v souboru `control` deklaruje:

- **Depends:** Seznam balíčků, které **musí** být v systému, aby aplikace fungovala.
- **Recommends:** Doporučené doplňky (nejsou povinné, ale zvyšují užitnou hodnotu).
- **Conflicts:** Seznam balíčků, které nesmí být v systému současně s tímto balíčkem.

3. Nástroje pro práci s .deb

Práce s balíčky probíhá na dvou úrovních:

Nízkoúrovňový nástroj: dpkg

Nástroj **dpkg** (Debian Package) instaluje konkrétní .deb soubor z disku. Neumí si sám stáhnout chybějící závislosti z internetu.

- Instalace: `sudo dpkg -i balik.deb`
- Odstranění: `sudo dpkg -r nazev-baliku`

Vysokúrovňový nástroj: APT

Nástroj **APT** (Advanced Package Tool) je nadstavba nad dpkg. Umí procházet repozitáře na internetu, stahovat balíčky a automaticky vyřešit a doinstalovat všechny potřebné závislosti.

- Instalace: `sudo apt install nazev-baliku`

4. Porovnání: .deb vs. .rpm

Vlastnost	.deb (Debian/Ubuntu)	.rpm (RedHat/SUSE)
Hlavní nástroj	dpkg / APT	rpm / DNF / Zypper
Původ	Debian Project	Red Hat
Metadata	Adresář DEBIAN	Spec soubor v hlavičce
Archivátor	ar	cpio

5. Vytváření .deb balíčků

Pro vývojáře existuje několik cest, jak aplikaci zabalit:

- **Debhelper:** Sada nástrojů pro automatizaci tvorby balíčků podle standardů Debianu.
- **Checkinstall:** Jednoduchý nástroj, který vytvoří .deb balíček přímo z kompilovaného zdrojového kódu (příkaz `make install`).
- **FPM (Effing Package Management):** Moderní nástroj, který umí snadno převádět mezi různými formáty (např. z Python modulu na .deb).

Související články:

- [Přehled Linuxových distribucí](#)
- [libzypp a formát .rpm](#)
- [Správa balíčků v Linuxu \(přehled\)](#)

Tagy: *linux debian ubuntu deb package-management dpkg apt dev ops*

From:
<https://serviceit.cz/> - IT ENCYKLOPEDIE

Permanent link:
<https://serviceit.cz/doku.php?id=dep>

Last update: **2026/01/02 17:46**

